Alsó-Lendva. 1904. Kilencedik évfolyam 37. szám. Vasárnap, szeptember 11.

ALSÓ-LENDVAI HIRADÓ

Előfizetési ára
Egész évre . . . . . 8 kor
Fél évre . . . . . 4 „
Negyed évre . . . . . 2 „
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő, laptulajdonos és kiadó:
BALKÁNYI ERNŐ.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-utcza.
Hirdetések díjszabás szerint.
Nyílttér petitsora 40 fillér.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Gyermeknevelés.*

Tanárok, tanitók és közoktatásügyünkkel foglalkozó egyéb tényezőink az elmult szünidőben behatóan tanácskoztak ifjuságunk nevelésének módozatairól.

Sok jó és hasznos tervvel léptek a fórum elé tanügyi férfiaink. De mégis bátor szókimondásával, kissé merész, de nem jogosulatlan inditványával leginkább magára vonta a közfigyelmet a fővárosban tartott egyetemes tanitógyülés szociálpedagógiai szakosztályának tanácskozása.

Érdemes, hogy ezzel a tanácskozással behatóbban foglalkozzunk, mert a mai bürokratikus rendszerrel szemben szokatlan életrevalóságot tanusit.

Gyermekvédelem cimén a szociálpedagógiai szakosztály oly javaslatot tárgyalt, mely fényesen igazolja, hogy tanitóink nem elégszenek meg azzal, hogy tisztán csak kötelességüket teljesitsék. Nekik nem elég, ha a tantervben előirt tanitási órákban foglalkoznak a gyermekekkel, hanem látni kivánják fáradozásaiknak eredményét is: egy jól nevelt, hivatásának magaslatán álló uj nemzedéket, mely béke és háboru idején egyaránt hazájának diszére válik. Vagyis tanitóink nem érik be azzal, hogy helyesen és jól tanitanak, hanem első sorban nevelni akarják a rájuk bizott gyermekeket, kikben egy szebb, dicsőségesebb jövő zálogát akarják birni.

Magának a tanitónak ereje a neveléshez nem elegendő, szükséges hozzá a szülő okszerü támogatása is. Érdekes és minden méltányossága mellett is egy kissé merész az a mód, melyet követni akarnak, hogy a szülők nagy és vegyes táborát a pedagógiának erre, a tanitásnál fontosabb ágára: a megfelelő nevelésre kényszeritsék.

A választott mód épen a kényszerüségével válik problematikussá, mert egyes részletekben kissé tulságosan beleütközik a szabadság elvébe, melyet pedig a magyar annyira szeret dédelgetni. Ám láttunk-e már olyan közhasznu intézményt, mely teljesen fedezné kivétel nélkül minden állampolgár érdekét s melynek keresztülvitele panaszokra, surlódásokra okot ne szolgáltatna? Elvégre is a kellő erély nélkül mitse lehetne végezni s a jó érdekében tulhajtott erélyesség ha egyeseknek fáj is, végeredményében üdvöset teremt; elengedhetetlen pedig az erélyesség, ha nélküle a jó terv merően kivitelennek mutatkozik.

Lássuk csak nagyjában, mint kiván a szociálpedagógiai osztály.

A tankötelés kor alatt a gyermek erkölcsös magaviseleteért a szülő szigoru felelősséggel tartozzék. A szülői kötelességet hanyagul teljesitő szülőt vagy gyámot a hatóság vonja felelősségre s pénzbirsággal, esetleg elzárással sujtsa. Azoktól a szülőktől és gyámoktól, akik gyermekük nevelését és az életre való előkészitését elmulasztották s e miatt büntetve voltak, gyermekük elveendő s az je célra szolgáló állami nevelőinternátusban helyezendő el.

Az iskola legfőbb célul a gyermekek nevelését tüzze ki. Minden tanitó tanitványainak szülőivel havonkint osztályában jöjjön össze s ott velük a gyermeknevelés dolgát beszélje meg.

A szülők részére adjon ki az állam gyermeknevelési ujságot, a mely lap tartalmát a tanitó a szülőkkel alkalmas módon megismertesse.

Az iskolák épitésénél és berendezésénél a hygienikus követelmények szigoruan betartassanak.

A hatóság, fejlődés alatt álló 20 éven alóli egyéneknek oly gyárakban való foglalkoztatását, a hol az egészségre káros hatásu anyagokkal dolgoznak, ne engedje meg.

Gyermekeknek bort, pálinkát, dohányt kiszolgáltatni nem szabad. A szülők gyermekeiket szinházba, kávéházba s mulató helyekre ne vihessék.

Alakittassanak gyermekvédő-egyesületek, a melyek tüzzék ki célul a társadalomnak a gyermekvédelem ügye iránti érdeklődését felkelteni.

Ennek az egyesületnek feladata legyen továbbá a köztudatba vinni azt a fölfogást, hogy a gyermek közkincs, a kit testi és erkölcsi védelemben részesiteni mindenkinek kötelessége.

Ezek képezik főbb vonásokban a tanitók óhajait. Bizonyos, hogy e terv megvalósitása eleinte nehézségekbe fog ütközni.

* Átvéve a „Gyermekvédelem" szeptemberi számából.

TÁRCA.

Jó éjszakát!

Hagyjátok el a régi dalt,
A vágy, az álom mit sem ér;
Fáradt vagyok, szivem kihalt
Elporladt benne már a vér.
Nem vágyodom szférák zenéje
És falernumi bor' után,
Zokogni tudnék bármiféle
Viskó mellett, kecskedudán . . .

Az élet utja oly cudar,
Beszennyezik a láb nyomok
S bár draga rajta a fuvar,
Megakaszt lám a sár, homok
Hajhó! te vén, kerhedt Pegázus,
Kifogyett bennünk már a szussz;
Kocogjunk hát, bolond a kázus,
Ki tudja, hol a Parnaszus?

Atyafi, ki hintóba jársz,
Hé, mond el gyorsan titkodat,
Hadd legyek én cégedbe társ,
Mely annyi részvényt osztogat.
Üzletet én még nem kötöttem,
Azt sem tudom, mi fán terem:
Mit felmutat üzleti könyvem:
A kötött-oldott szerelem . . .

Az ifju megtért végre hát,
Hisz álma mind hiába volt
Nagy, tehermentes birtokát
Rosszul kezelte fent a hold.
Szálljunk le a józanok szárnyán,
A holdkórosság mindenét!
Az ugart mezitláb bejárván
Nézzük, mit vet föl a — szemét!

Mi termi az aranykalászt,
Ha nem a piszkos trágya domb,
A lét titkát ne magyarázd,
Ki álmodik ma, nagy bolond.
A bölcsek bölcse és a költő
Ma ösvilági holt Mamuth,
Sirjára ujabb emberöltő
Szór egyre több és több hamut . . .

Elég tehát, beállok én is
A cégbe józan emberek,
A bölcsek utja másfelé visz
S a piacon sátort verek.
Phryg fuvola szelid zenéje
Nem zugja át Arkádiát . . .
Elszállott már az álmok éje,
Uj nap virrad . . . Jó éjszakát!

PAKOTS JÓZSEF.

Az asszony elment.

Tulajdonképen teljesen érthetetlen dolog, hogy miképen veszett össze Tobor Iván a feleségével az első esztendő vége felé. Nagy boldogságban éltek s Tobor a mikor megnősült már ugy vágyódott évek óta a házas élet tiszta csendes boldogságára, mint az áldozott vad a forrás mellett egy ital üditő vizre és a biztos, zavartalan pihenőre.

Tobor nagyon különös ember volt. Viharos fiatalság után vonult haza a birtokára, mint mondá pihenni. Sokszor kóborolt ott a Tisza partján, puskával a vállán, a nádas mel ett. Legtöbbnyire el sem sütötte a fegyvert, hanem letelepedett a szomoru füzek alatt s ott elgondolkozott. Mellette zugott a nádas s a gondolatokba beleszóltak a Tisza csacsogó hullámai. Mindez csak arra volt azonban jó, hogy mindinkább érezzék a nagy csöndességet, a mely itt tanyázik a nagy sikon. A szél is olyan révedezve jár itt. Hol a vizet fodrozza majd meg bekalandozik a pusztaságba végig fut a sikon s tovább erőre kapva fölkavarta a homokot. A messziségben ilyenkor tovalebbent egy-egy szürke homokfelhő, kélt, szállt, emelkedett, végtére eltünt, semmivé lett. Tobor ahogy nézte ezt a puszta csöndjében mind csak arra gondolt, hogy igy suhan, mulik el minden, az ember élete is, az is csak felhő, kis rózsás, kié szürke és sötét, de mind eltünik egykor semmivé lesz. A gyakori merengés mindegyre elégiksabbá tette Tobort, olyan elhagyatottnak érezte magát. Ebben a lelkiállapotban gondolt a házasságra s minél többet gondolt, annál jobban vágyott rá. Nem keresett soká asszonyt. A szomszéd birtokosnak volt egy leánya, mindennel megáldotta az Isten, hogy jó feleség lehessen belőle. Csupa szív

Ám ki tagadhatná, hogy e nehézségek leküzdésével olyan hazafias feladatot teljesitünk, melyért majdan gyermekeink áldani fognak minket?

Nehéz idők.

„Megnehezült az idök járása fölöttünk, oh, haza, halmaidon s letarolt alföldi meződön szörnyü halál lakik.“ Valami különös és szerencsétlen játéka a sorsnak, hogy e klasszikus idézet betüről-betüre illik az ország mai állapotára. Csakugyan megnehezült az idők járása fölöttünk. Rettenetes szárazság feküdte meg nehéz átokként ezt az országot kiszitta a föld erőit, kifosztotta a gazda ember hombárait, megtizedelte az aranykalászos táblák termését, kiperzselte a füvet, kiitta a kuták, források vizét, mintha a hét egyptomi csapások egyike sujtott volna le Magyarországra.

Itt állunk az ősz elején. Még hivatalosan nem léptünk a mesgyéjére, de szeptember már az ősz hónapja. Ez az időszak, amely elraktározza, szétosztja a nyár összegyüjtött kincseit. Ennek a hónapnak a jegyében indul meg a gazdasági munka után a kereskedelmi munka. Kötött szerződések, szállitási kötelezettségek beváltása előtt áll a magyar gazda és a magyar kereskedő. De mit szállitson ez is, az is? A raktárok üresek, a hombárak, szérük konganak. Szomoru ősz, szomoru szeptember.

A szárazság rettenetes következményei érezhetők minden vonalon. A beállott takarmányhiány folytán a marha értéke csökkent. Ki élelmezi ma a marhát, amikor csak ráfizet az élelemmel? Olcsó áron megy veszendőbe a gazda ember marhája s igy vesz el bitangul a szegény, sok gyermekes család tejelő tehene is, amely a megélhetés minden forrása.

Megdöbbentő az az inség, amely a magyar népre vár. A letarolt mezőkön csakugyan szörnyü halál lakik s dühödötten táboroz a harc, az élet harca.

Szeptemberrel indul meg az ugynevezett saison vagy helyesebben season. A francia saisona a mulatságod idejét, az angol seasona a munka évadját jelenti. Tehát a season. A szeptemberi alászántás, az őszi vetés ideje. Vajjon sok reménység kiséri ezt a munkát? Alig. Az utóbbi esőzések még megpuhitották itt-ott a talajt, de általában kiégett, hold föld az.

Ez az őszi munka is tehát megfogyatkozott teendőiben. Ilyen nyár és ilyen ősz után vajjon milyen tél várhat a szegény magyar népre? Még végig gondolni ezt a gondolatot is iszonyatos, hát még végig élni. Pedig végig kell élni, ha csak közbe bele nem pusztulunk.

Segitésre van szükség, gyors és hathatós segitségre. Hiszen a föld inségeihez sötét, fekete hadsereg gyanánt sorakoznak a tüz inségesei. Szerte az országban féktelenül pusztitott a vad elem, a tüz. Falvak, városok, vagyonok hamvadtak össze. Családok tanyáznak kint a mezőkön hajléktalanul, ma még fekhelyet találva a puszta földön s takarozva a menyboltozat csillagos takarójával, de mi lesz velük, ha jö a zord, kegyetlen, hófuvatagos, jégvirás tél? A kutyának is vackot ad az emberi irgalom, csak ezek ne találjanak könyörületre.

Nehéz időket élünk. A sors sulyos megpróbáltatásoknak teszi ki erőinket. Helyt kell állanunk a szomoru időkben. Hiszen magunkért állunk helyt, s magunk vérének, husának vesztéről van szó.

A társadalom segitsen a maga eszközeivel. Feszitse meg minden erejét, felezze meg falatját, ossza meg gondját a szerencsétlenekkel, akik a föld és a tüz inségesei.

De ez nem minden. A nép, az ország jólétének, boldogulásának legfőbb őre, az állam is teljesitse kötelességét. Adjon munkát az inségeseknek. Nem alamizsnát oszt ezzel, hiszen a saját ügyét, létérdekét szolgálja ezzel. Ami forrása van csak a munkának, azt mind nyissa meg. Itt vannak a beruházások. Inditsa meg a munkálatokat a maguk egész vonalán. Csak segitsen, segitsen minden módon és minden eszközzel. A sors félreverte fejünk felett a harangokat: halljuk meg intelmét.

Muraköz veszedelemben.

Eddig csak alattomban, szóval terjesztették Muraközben káros és rendbontó eszméiket a horvát izgatók, most már egészen nyiltan teszik; a sajtó, ez a hatalmas fegyver is a birtokukban van. Muraköz tőszomszédságában Varazsdon „Nase Pravice“ cim alatt lapot inditottak a horvát izgatók, melynek egyik főfeladata az, hogy a muraközi népet is megnyerje a délszláv eszméknek. Szerkesztője e lapnak egy kéteshirü ügyvéd, dr. Magdic és munkatársai a vele egy elbirálás alá eső muraközi horvátérzelmü káplánocskák, diákocskák, a kik minden héten küldenek gyalázó cikkeket Magdic lapjába.

Hogy mily hangon vannak irva ezek a cikkek és mennyi vad gyülölettel beszélnek ezek az urak a magyarokról, azt nehéz volna szóval is kifejezni. És ezt minden héten teszik. Piszkitanak, gyaláznak bennünket és felhivják a jóravaló muraközi népet, hogy rázza le nyakáról a magyar jármot (?) Ugy beszélnek rólunk, magyarokról, hogy mi érdemesek sem vagyunk a civilizált névre . . .

Hamis leveleket közöl ez a lap a muraközi söt a vend nép köréből is, amelyekben a levelek irója elmondja, micsoda sanyargatásoknak van kitéve a muraközi, illetve a vend nép a magyarok részéről; lelketlen zsarnokoknak cimezi a magyar tisztviselőket, akik csak azért vannak itt, hogy nyuzzák a népet. Legjobban haragszik Muraköz tanitóságára és Margitai József képezdei igazgatóra, kiket a sötétség terjesztőinek, népbutitóknak nevez és akikről hol gunyósan, hol vad gyülölettel beszél, mindenféle képtelen rágalmakat szór fejükre, igyekezvén befeketiteni őket a nép előtt. Nagyon is természetes, hogy ép ezekre haragszik a horvát lap. És ép ez mutatja azt az önfeláldozó, emberfeletti munkát is, amelyet Margitai igazgató és az általa nevelt tanitók végeznek Muraköz magyarositása érdekében. Érthető nagyon is, ha ezért haragszik Magdic lapja és az ő feketeleikü munkatársai a muraközi tanitóságra.

De a tanitóság munkája még sem elég, másoknak is kellene tenni a magyarositás érdekében. Szomoruan konstatálhatjuk, hogy a muraközi lelkészek legnagyobb része horvát érzelmü. Vannak ezeken kivül horvátországi — felsőbb iskolákba járó diákocskák is, akik szintén kivetköztek muraközi ősiségükből és a délszláv-eszmék terjesztőivé lettek. Ezek mind gátat igyekeznek vetni a tanitóság munkája elé.

Ép ezek miatt könyörgött már többször Muraköz intelligens elleme, hogy vegyék el Muraközt a zágrábi egyházmegyétől és csatolják valamely magyar egyházmegyéhez. Az ügy már többször megfordult a képviselőházban is, de az átcsatolás, még most is ama stádiumban van, mint volt ezelőtt. Pedig ha valaha, ugy most volna szükséges, hogy Muraközt egyházilag is visszaadjuk az anya-

---

volt, ritka, nemes sziv, egyszerü és igénytelen, a kinek sem lelkét, sem kedélyét nem rontotta meg a nagyváros raffineriája. Ez a leány titokban régóta szerette Tobort, a ki egészen más volt, mint a többi falusi gavallérok. Három havi mátkázás után megesküdtek. Ez a Tobor házasságának a története.

Boldogan éltek egész az összeveszésig. Hogy ez miként esett, mint mondám, szinte érthetetlen, ám azért mégis megvan a maga története. Tobort ismerve, meg lehet talán magyarázni. A Tobornak a szive sohasem mozdult meg egész életében, csak ott a Tisza mellett a csöndben. A leendő feleségét pedig nem ösmerte ki teljesen, nem is mérlegelte magában, hogy tulajdonképen milyen kincset kap benne. Az első hónapban pedig boldogság volt, csupa boldogság és Tobor azt hitte, hogy ez nem is lehet másképen. Azt látta, hogy a felesége nagyon szereti, hogy menyország az otthona. Ám valljuk meg őszintén Tobbor abból a menyországból néha ki kivándorolt egy kissé a pokolba. Keresvén pokol alatt mindazokat a helyeket, ahol legénykorában vélte föltalálni a menyországot.

Egy este a felesége hiába várta vacsorára. Elmaradt bejelentés nélkül s csak reggel felé vetődött haza magával hozva a jó pajtásokkal átélt tivornya mámorának egy részét. A szegény asszony egész éjjel nem tudott hová lenni az aggodalomtól s hajnalban aztán a nyakába ugrott az urának, de később szemrehányásokat is tett neki. Tobor egyszerre dühbe jött, ugy érezte hogy az ő egyéni szabadságában korlátozzák. Durván föl-pattant. Igy vesztek össze. Az asszonyka pedig, a kiben volt önérzet, nem türte a sértegetést, hanem összepakkolt s utazott haza tüstént a szüleihez. Tobor még a vasutra sem kisérte ki, söt bucsuzás helyett utána kiáltott, hogy minden jól van igy, csak menjen, örül hogy végre szabad lett.

Tobor e pillanatban azt hitte, hogy meggyülölte ezt az asszonyt s hogy most megszabadult töle, attól az óriási, szinte majomszeretettől, mert terhére volt. Ám csakhamar másképpen kezdett gondolkozni. Hogy magára maradt, föl s alá járt a szobákban s lassankint minden oly üresnek, hietlennek tünt föl neki. Két napig élt magánosan s oly rettenetesen kellemetlenül érezte magát. Minden egész más. A harmadik napon mikor éjjel hazafelé készült, borzadozva gondolt lakására, a hol most nagy magányos csöndesség ütött tanyát. Fáradt volt, de a helyett, hogy vágyott volna lepihenni, ugy gondolt hideg ágyára, mint valami koporsóra. Legjobban gyötörte a csönd, a nagy sivár, kietlen csönd. Meg aztán olyan pusztának érezte a hajlékát pedig az assony csak egy-ket apróságot vitt magával, de épen ez a néhány apróság tudta oly kedvesé tenni a hallékot. Tobornak megfájdult a szive. Kérdezgetni kezdte magától, hogy tulajdonképen miért is történt mindez? Rájött, hogy ugy még senki sem szerette mint ez az asszony. És fogja-e még valaha valaki igy szeretni? Vádolni kezdte magát, hogy elüldözte a feleségét. Vajjon mit csinál most ő? Bizonyára könnyezik s a gondolatai ép ugy feléja szállnak most mint az övé ő hozzá.

És Tobor, a büszke Tobor másnap már sietett utána a feleségének, hogy vissza hivja. A mikor megérkezett kastélyába, ledobta magáról az uti ruhát s aztán kocsira ült, hogy áthajtasson a szomszédba. Az ut a Tisza mentén vitt el s Tobor a nádas mellett leszállt s ujra odatelepedett a szomoru füzek alá, hogy egy kissé gondolkozzék. Mit is fog mondani a feleségének? Mivel fog beköszönteni?

Nem tudott semmi okosat kisütni. Hátha elfordult töle végkép az asszony? Ugy érezte, hogy ezt nem tudna tulélni. Töprengve bámult a pusztaságba s végre is alkonyattájban eszmélt föl. Ekkor eszébe jutott ismét az, hogy kietlen magány a mi reá vár, a lelki szemei előtt pedig megjelent a feleségének mosolygó arca, majd mintha könnyes szemeit látta volna felragyogni. Tobor kikapta a kocsisa kezéből a gyeplőt, a lovak közé vágott és őrült vágtatással hajtott be a szomszédos postára.

Ott a verandán várta a felesége. Tobor látta rajta, hogy ö is mennyit szenvedhetett s e pillanatban megérezte, hogy a ki ennyire szenved, az nagyon szeret. Férj és feleség egy pillanatig némán állottak szemben egymással. Azutan Tobor odalépett az asszonyhoz s csöndesen mondta: Bocsásson meg!

Az asszony nem felelt semmit, de mikor aztán Tobor kézenfogva vezette kocsijához, némán, engedelmesen követte.

Tobor boldogan hozta haza a feleségét, a kiről érezte, hogy az egyetlen teremtés, a ki megérti öt, a ki tudja, hogy e három nap boldogtalanságáért soha sehol sem találhat kárpótlást egyikük sem, csak egymás szivében.

NEMESKÉRY KISS JÓZSEF.

országnak. Minél előbb teszük meg, annál jobb. Az izgatók csak azon esetben nem fognak célt érni, ha Muraköz papsága is magyar szellemben lesz nevelve.

A gyenge álláslogalás miatt oly versze net kaptak a délszláv-eszmék agitatorai, hogy most horvát irodalmi társulatot is akarnak alapítani Muraközben, mely hivatva volna olcsó horvát könyveket terjeszteni a nép között. Ha ez a moloch beteszi ide a lábát, akkor nem egy könnyen szabadulhatunk meg tőle. Mert tőkéje elegendő nagy lesz, hogy existálhasson. Meg aztán bizonyára ezért nyílt meg Varazsdon a muraközi horvát takarékpenztár, melynek célja nemzetiségi akciót kezdeni. Ennek a takarékpénztárnak a főembere Magdic, aki szóval, röpiratokkal hívja fel a muraközi népet, hogy csak a varazsdi takarékpénztárban vegyenek fel pénzt. Persze e mellett a magyar takarékpénztárakat ugy lefesti, mint a nép zsarnokait, tönkretevőit.

Mindezekből nagyon világos, hova fog fejlődni a dolog, ha nem vedekezünk a dél-szláv izgatók ellen és ha nem csatoljuk át Muraközt egyházilag is az anyaországhoz.

Ne hallogassuk soká a dolgot!...

GAMMA.

HIREK.

— **Az alsólendvai önk. tüzoltó-egylet** zenekara a f. évi augusztus hó 8-án megkezdett tekeversenyt befejezése napján folyó hó 11-én délután 3 órától a „Csipkés"-hez cimzett vendegló kerti helyiségében hangversenyt tart. Belépti díj személyenkint 60 fillér.

— **Kinevezés.** Sztankovics Jánost, a keszthelyi gazd. tanintézet fiatal és képzett tanárat, a földmivelésügyi m. kir. miniszter a debreceni gazd. tanintézet igazgatójává nevezte ki.

— **Tanitóképző jubileuma.** A csáktornyai tanitóképző intézet szept. 6-án ülte meg 25 éves fennállásának emlékünnepet, melyen a vallás- és közoktatásügyi minisztert Csertan Károly, Zalavármegye közszeretetében álló alispánja képviselte. Jelen volt dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő is, ki szabadságidejet megszakitva, gyógyfürdőből utazott egyenesen Csáktornyára, hogy megjelenésével az ünnepség erkölcsi súlyát és szinvonalát a jogosan elvárható mértékig emelje. Megjelentek a volt növendékek közül vagy száz-ötvenen. Csáktornya közönségét, hivatalait, testületeit, valamint vidékről is több testületet és egyesületet küldöttek képviseltek.

— **Kisdedóvónő kinevezése.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Ember Maria okleveles kisdedóvónőt a drávaegyházi állami kisdedóvodához kisdedóvónőve kinevezte.

— **Egyházmegyei hirek.** A szombathelyi egyházmegyében a megyés püspök dr. Csaszár József székesáptalani karkáplánt a szabályszerű illetményekkel és a Szombathelyi Ujságnál elfoglalt szerkesztői állásának megtartásával a szombathelyi papnevelőben az erkölcstan és lelkipasztorkodás h. tanárává, Racz József borostyánkői plébánoshelyettest szombathelyi karkáplánná kinevezte; Maitz Ede püspöki levéltárost és szertartót a borostyánkői plébánia vezetésével plébánoshelyettesi minőségben megbizta; Kühár Alajos bellatinci segédlelkészt Felsőlendvára, Osztovics József szepetneki segédlelkészt Bellatinecra, Horváth József új áldozárt Szepetnekre, Ilics György új áldozárt Pörgölinbe disponálta.

— **Halálozás.** Hajas László a „Vademberhez" cimzett szálloda tulajdonosa életének 51-ik éveben hosszas szenvedés utan meghalt Varazsdon. Kiterjedt rokonság gyászolja. Béke hamvaira!

— **Kinevezés.** A király Szerdahelyi Kálmán sümegi jásasbirósági albiró enyingi járásbiróva nevezte ki. — A közoktatásügyi miniszter kinevezte Egry Fanni sátoraljaujhelyi áll. polgári iskolai helyettes tanitónőt a keszthelyi állami polgári leányiskolához.

— **Halálozás.** Schwarcz Bernátné' szül. Singer Julia f. évi szept. hó 5-én hosszas szenvedés utan más világra szenderült. Temetése f. hó 7-én Alsólendván nagy részvét mellett ment végbe.

— **Áthelyezés.** A vallás és közoktatásügyi miniszter Grész Ernő temesvári áll. tanitóképzőintézeti segédtanárt eddigi minőségében a csáktornyai áll. tanitóképzőhöz helyezte át.

— **Az inasok iskoláztatása.** A kereskedelemügyi miniszter egy konkrét esetből kifolyólag kimondotta, hogy a tanoncok iskolába járási kötelessége azok életkorától nem függ. Tanoncok iskolai mulasztásáért minden esetben az iparos felelős, meg akkor is, ha a felelősséget a tanonczszerződésben a szülőre vagy gyámra hárítja át, illetve akkor is, ha a tanonc a szülőjénél vagy gyámjánál lakik.

— **Öngyilkosság.** Nagykanizsán Visztaller Ede 59 éves művirágkészitő augusztus 26-án délután lakásán az ágy magasabb részére vert szöghöz kötelet erősitett és magát felakasztotta. Mire észrevették, már a beállott halált konstatálták.

— **Öngyilkosság.** Gold Samu 21 éves fiatalember, muraszerdahelyi vendéglős fia, szept. 3-án bérkocsit fogadott, hogy a vasuti állomáshoz hajtasson. Útközben durranás riasztotta meg a kocsist. Visszafordult. Látta, hogy a fiatalember lőtt magára. Megállott. Segitségert kiáltott. De már segiteni nem lehetett. Gold Samu halott volt. Az öngyilkosság okát nem tudják.

— **Keszthelyi „hatosok".** Pénzcsinálót fogtak el Keszthelyen. Az elfogott Lázár József bevalotta, hogy már hosszabb idő óta gyártja a hamis pénzeket. További kutatás folytán egy egész rakás 20 és 10 filléres találtak, melyeket egy üres telekre dobott; megtalálták az egyforintos gipsz mintát. Az összes minták jók voltak, a hamis pénzek legnagyobb része jól sikerült. — Alig lehet a valódiról megkülömböztetni, de könnyebbek voltak. Feleségének is tudomása volt a dologról s ezért Lázárt nejével együtt átadták az illetékes hatóságnak. Leányunkat, aki nemrég jött Budapestről haza, egyelőre szabadon hagyták.

— **Két uj állami gyermekmenhely.** Az ország területén levő állami gyermekmenhelyek száma ismét kettővel gyarapodott. Az uj állami gyermekmenhelyek: a veszprémi és marosvásárhelyi, melyek működésének megkezdését a belügyminiszter a vármegye közönségehez erkezett leirata szerint f. e. szeptember hó 1-től f. é. október hó 1-ére halasztotta el.

— **A világ gabona termése,** a földmivelésügyi miniszternek a szabadban kiadott jelentése szerint 146 millió métermázsával kisebb a tavalyinál. A tavalyi ugyanis 2970 millió métermázsa volt, mig az idei 2824 millió métermázsa.

— **A korcsmák és a vasárnapi munkaszünet.** Több vármegyei törvényhatóság felirt a kormányhoz és a képviselőházhoz, hogy vasár- és ünnepnapokon az italmérési üzletek zárva tartassanak. A belügyminiszter e feliratokra hivatkozással most körrendeletben értesitette a törvényhatóságokat, hogy az összes italmérési üzleteknek vasár- és ünnepnapokon való köteles zárva tartását elrendelendőnek nem tartja, mert a munkásosztály egyedül csak a vasár- és ünnepnapokat fordithatja pihenésre és szórakozásra s igy az italmérési üzleteknek éppen az étkezés ideje alatt való zárva tartása magával a fogyasztó közönség érdekeivel sem lenne összeegyeztethető. Felhivja a miniszter azonban a törvényhatóságokat, hogy szigorúan ügyeljenek arra, miszerint isteni tiszteletek és körmenetek alkalmával a templomok közelében, illetve a körmenetek elvonulása kelyén levő korcsmák és pálinkamérések az isteni tiszteletek és körmenetek alatt zárva tartassanak.

— **A Magyar Festőművészet Albuma.** A magyar könyvkiadványok teren, feltűnést keltő diszmüvel fog a Pesti Napló olvasóinak karácsonyi ajándékul kedveskedni. Cime: A Magyar Festőművészet Albuma, és gyönyörű foglalatja lesz a magyar festőművészet remekeinek, Kupeczkytől és Mánykitól kezdve a jelenkorig, mikor Munkácsy Mihály, Székely Bertalan, Lotz Károly, Benczur Gyula és Zichy Mihály vezetésével, hatalmas gárda szolgálja a magyar festőművészetet. A magyar irodalomban nem jelent még meg ehhez hasonló nagy koncepcióju diszmü. Ötven nagyszabásu magyar festmény fogja e diszmunkát ékesiteni, müvészi reprodukciókban. E gyönyörű könyvet karácsonyi ajándékul megkapja a „Pesti Napló" minden állandó előfizetője és díjtalanul megkapja mindama uj előfizetője, aki egész éven át fel vagy negyedévenkint egy havonkint, de megszakitás nélkül fizet elő a „Pesti Napló"-ra. A „Pesti Napló" előfizetési ára: egy évre 28 kor. Szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, VI., Andrássy-ut 27.

Piaczi gabonaárak.

Buza	19 K. 60 fill.
Rozs	16 K. — fill.
Árpa	15 K. — fill.
Zab	14 K. — fill.
Tengeri . . .	16 K. — fill.
Burgonya . .	10 K. — fill.

Hirdetés.

Egy zongora, szalon-butorok és széna eladó Köhidán, Hunyadi tanitónál.

A PESTI NAPLÓ uj karácsonyi ajándéka

A Magyar

Festőművészet Albuma.

Páratlan diszü, külső kiállításában és belső tartalmában egyedül álló remekmü az, amelyet a „Pesti Napló" az 1904. év karácsonyára szánt meglepetésül olvasóinak. Eddigi karácsonyi ajándékainak diszes sorozatát folytatja most a „Pesti Napló", uj és minden eddigi ajándékot messze tulszárnyaló diszmüvel, melynek cime ez lesz:

A Magyar Festőművészet Albuma

A magyar festőművészet remekeinek gyönyörü foglalatja lesz és a páratlanul álló diszmunka, amely a magyar festés remekeit fogja felölelni a XVII. század nagy magyar festőitől, Kupeczky-től és Mánykytól kezdve egész a jelenkorig, amikor Munkácsy Mihály, Székely Bertalan, Lotz Károly, Benczur Gyula, Madarász Viktor és Zichy Mihály vezetésével hatalmas gárda szolgálja a magyar festőművészetet. A magyar irodalomban nincs még olyan mű, amely a magyar festőművészetet ilyen ragyogásában mutatja be. Ötven nagyszabásu festmény szemeltünk ki, amelyet mesteri kivitelü

ötven mülapon

mutatunk be a magyar közönségnek. Az ötven mülap nagy része gyönyörü

sok szinnyomásu kép

lesz, olyan, mint amelyek a Vörösmarty-Albumot eseménynyé avatták a magyar könyvpiacon.

Ezenkivül a magyar festőművészet történetét a könyvben elsőrendü esztétikusaink érdekes és népszerü előadásban fogják bemutatni. A szöveget számos festménynek a szöveg közé nyomott másolata fogja kisérni, ugy, hogy az ötven többszinnyomásu mülappal együtt A Magyar Festőművészet Albuma a leggazdagabb és legdiszesebb tára lesz a magyar festőművészetnek. A „Magyar Festőművészet Albumát" meg fogja kapni a Pesti Napló minden előfizetője, aki az év végéig, akár havonta is, de állandóan és megszakitás nélkül előfizető marad. Minden félreértés elkerülése végett azonban meg kell jegyeznünk, hogy azok az uj előfizetők, akik az 1904. évre szóló előfizetésük fejében a Vörösmarty-Albumot megkapták, a Magyar Festőművészet Albumára csak ugy tarthatnak igényt, ha egy további egész évre előfizetnek.

A Pesti Napló előfizetési ára egész évre **28 kor.**, félévre **14 kor.**, negyedévre **7 kor.**, egy hóra **2 kor. 40 fill.**

Szerkesztősége és kiadóhivatala:

Budapest, VI., Andrássy-ut 27. szám alatt van.

Ám ki tagadhatná, hogy e nehézségek leküzdésével olyan hazafias feladatot teljesitünk, melyért majdan gyermekeink áldani fognak minket?

Nehéz idők.

„Megnehezült az idők járása fölöttünk, oh, haza, halmaidon s letarolt alföldi mezödön szörnyü halál lakik.“ Valami különös és szerencsétlen játéka a sorsnak, hogy e klasszikus idézet betüről-betüre illik az ország mai állapotára. Csakugyan megnehezült az idők járása fölöttünk. Rettenetes szárazság feküdte meg nehéz átokként ezt az országot kiszitta a föld erőit, kifosztotta a gazda ember hombárait, megtizedelte az aranykalászos táblák termését, kiperzselte a füvet, kiitta a kutak, források vizét, mintha a hét egyptomi csapások egyike sujtott volna le Magyarországra.

Itt állunk az ősz elején. Még hivatalosan nem léptünk a mesgyéjére, de szeptember már az ősz hónapja. Ez az időszak, amely elraktározza, szétosztja a nyár összegyüjtött kincseit. Ennek a hónapnak a jegyében indul meg a gazdasági munka után a kereskedelmi munka. Kötött szerződések, szállitási kötelezettségek beváltása előtt áll a magyar gazda és a magyar kereskedő. De mit szállitson ez is, az is? A raktárok üresek, a hombárak, szérük konganak. Szomoru ősz, szomoru szeptember.

A szárazság rettenetes következményei érezhetők minden vonalon. A beállott takarmányhiány folytán a marha értéke csökkent. Ki élelmezi ma a marhát, amikor csak ráfizet az élelemmel? Olcsó áron megy veszendőbe a gazda ember marhája s igy vész el bitangul a szegény, sok gyermekes család tejelő tehene is, amely a megélhetés minden forrása.

Megdöbbentő az az inség, amely a magyar népre vár. A letarolt mezőkön csakugyan szörnyü halál lakik s dühödötten táboroz a harc, az élet harca.

Szeptemberrel indul meg az ugynevezett saison vagy helyesebben season. A francia saisona a mulatságod idejét, az angol seasona a munka évadját jelenti. Tehát a season. A szeptemberi alászántás, az őszi vetés ideje. Vajjon sok reménység kiséri ezt a munkát? Alig. Az utóbbi esőzések még megpuhitották itt-ott a talajt, de általában kiégett, hold föld az.

Ez az őszi munka is tehát megfogyatkozott teendőiben. Ilyen nyár és ilyen ősz után vajjon milyen tél várhat a szegény magyar népre? Még végig gondolni ezt a gondolatot is iszonyatos, hát még végig élni. Pedig végig kell élni, ha csak közbe bele nem pusztulunk.

Segitésre van szükség, gyors és hathatós segitségre. Hiszen a föld inségeihez sötét, fekete hadsereg gyanánt sorakoznak a tüz inségesei. Szerte az országban féktelenül pusztitott a vad elem, a tüz. Falvak, városok, vagyonok hamvadtak össze. Családok tanyáznak kint a mezőkön hajléktalanul, ma még fekhelyet találva a puszta földön s takarozva a menyboltozat csillagos takarójával, de mi lesz velük, ha jő a zord, kegyetlen, hófuvatagos, jégvirás tél? A kutyának is vackot ad az emberi irgalom, csak ezek ne találjanak könyörületre.

Nehéz időket élünk. A sors sulyos megpróbáltatásoknak teszi ki erőinket. Helyt kell állanunk a szomoru időkben. Hiszen magunkért állunk helyt, s magunk vérének, husának vesztéről van szó.

A társadalom segitsen a maga eszközeivel. Feszitse meg minden erejét, felezze meg falatját, ossza meg gondját a szerencsétlenekkel, akik a föld és a tüz inségesei.

De ez nem minden. A nép, az ország jólétének, boldogulásának legfőbb őre, az állam is teljesitse kötelességét. Adjon munkát az inségeseknek. Nem alamizsnát oszt ezzel, hiszen a saját ügyét, létérdekét szolgálja ezzel. Ami forrása van csak a munkának, azt mind nyissa meg. Itt vannak a beruházások. Inditsa meg a munkálatokat a maguk egész vonalán. Csak segitsen, segitsen minden módon és minden eszközzel. A sors félreverte fejünk felett a harangokat: halljuk meg intelmét.

Muraköz veszedelemben.

Eddig csak alattomban, szóval terjesztették Muraközben káros és rendbontó eszméiket a horvát izgatók, most már egészen nyiltan teszik; a sajtó, ez a hatalmas fegyver is a birtokukban van. Muraköz tőszomszédságában Varazsdon „Nase Pravice“ cim alatt lapot inditottak a horvát izgatók, melynek egyik főfeladata az, hogy a muraközi népet is megnyerje a délszláv eszméknek. Szerkesztője e lapnak egy kéteshirü ügyvéd. dr. Magdic és munkatársai a vele egy elbirálás alá eső muraközi horvátérzelmü káplánocskák, diákocskák, a kik minden héten küldenek gyalázó cikkeket Magdic lapjába.

Hogy mily hangon vannak irva ezek a cikkek és mennyi vad gyülölettel beszélnek ezek az urak a magyarokról, azt nehéz volna szóval is kifejezni. És ezt minden héten teszik. Piszkitanak, gyaláznak bennünket és felhivják a jóravaló muraközi népet, hogy rázza le nyakáról a magyar jármot (?) Ugy beszélnek rólunk, magyarokról, hogy mi érdemesek sem vagyunk a civilizált névre . . .

Hamis leveleket közöl ez a lap a muraközi söt a vend nép köréből is, amelyekben a levelek irója elmondja, micsoda sanyargatásoknak van kitéve a muraközi, illetve a vend nép a magyarok részéről; lelketlen zsarnokoknak cimezi a magyar tisztviselőket, akik csak azért vannak itt, hogy nyuzzák a népet. Legjobban haragszik Muraköz tanitóságára és Margitai József képezdei igazgatóra, kiket a sötétség terjesztőinek, népbutitóknak nevez és akikről hol gunyósan, hol vad gyülölettel beszél, mindenféle képtelen rágalmakat szór fejükre, igyekezvén befeketiteni őket a nép előtt. Nagyon is természetes, hogy ép ezekre haragszik a horvát lap. És ép ez mutatja azt az önfeláldozó, emberfeletti munkát is, amelyet Margitai igazgató és az általa nevelt tanitók végeznek Muraköz magyarositása érdekében. Érthető nagyon is, ha ezért haragszik Magdic lapja és az ő feketelelkü munkatársai a muraközi tanitóságra.

De a tanitóság munkája még sem elég, másoknak is kellene tenni a magyarositás érdekében. Szomoruan konstatálhatjuk, hogy a muraközi lelkészek legnagyobb része horvát érzelmü. Vannak ezeken kivül horvátországi — felsőbb iskolákba járó diákocskák is, akik szintén kivetköztek muraközi ősiségükből és a délszláv-eszmék terjesztőivé lettek. Ezek mind gátat igyekeznek vetni a tanitóság munkája elé.

Ép ezek miatt könyörgött már többször Muraköz intelligens elleme, hogy vegyék el Muraközt a zágrábi egyházmegyétől és csatolják valamely magyar egyházmegyéhez. Az ügy már többször megfordult a képviselőházban is, de az átcsatolás, még most is ama stádiumban van, mint volt ezelőtt. Pedig ha valaha, ugy most volna szükséges, hogy Muraközt egyházilag is visszaadjuk az anya-

---

volt, ritka, nemes sziv, egyszerü és igénytelen, a kinek sem lelkét, sem kedélyét nem rontotta meg a nagyváros raffinériája. Ez a leány titokban régóta szerette Tobort, a ki egészen más volt, mint a többi falusi gavallérok. Három havi mátkázás után megesküdtek. Ez a Tobor házasságának a története.

Boldogan éltek egész az összeveszésig. Hogy ez miként esett, mint mondám, szinte érthetetlen, am azért mégis megvan a maga története. Tobort ismerve, meg lehet talán magyarázni. A Tobornak a szive sohasem mozdult meg egész életeben, csak ott a Tisza mellett a csöndben. A leendő feleségét pedig nem ösmerte ki teljesen, nem is mérlegelte magában, hogy tulajdonképen milyen kincset kap benne. Az első hónapban pedig boldogság volt, csupa boldogság és Tobor azt hitte, hogy ez nem is lehet másképen. Azt látta, hogy a felesége nagyon szereti, hogy menyország az otthona. Ám valljuk meg őszintén Tobbor abból a menyországból néha ki kivándorolt egy kissé a pokolba. Értvén pokol alatt mindazokat a helyeket, ahol legénykorában vélte föltalálni a menyországot.

Egy este a felesége hiába várta vacsorára. Elmaradt bejelentés nélkül s csak reggel felé vetődött haza magával hozva a jó pajtásokkal átélt tivornya mámorának egy részét. A szegény asszony egész éjjel nem tudott hová lenni az aggodalomtól s hajnalban aztán a nyakába ugrott az urának, de később szemrehányásokat is tett neki. Tobor egyszerre dühbe jött, ugy érezte hogy az ő egyéni szabadságában korlátozzák. Durván fölpattant. Igy vesztek össze. Az asszonyka pedig, a kiben volt önérzet, nem türte a sértegetést, hanem összepakkolt s utazott haza tüstént a szüleihez. Tobor még a vasutra sem kisérte ki, söt bucsuzás helyett utána kiáltott, hogy minden jól van igy, csak menjen, örül hogy végre szabad lett.

Tobor e pillanatban azt hitte, hogy meggyülölte ezt az asszonyt s hogy most megszabadult tőle, attól az óriási, szinte majomszeretettől, mert terhére volt. Ám csakhamar másképpen kezdett gondolkozni. Hogy magára maradt, föl s alá járt a szobákban s lassankint minden oly üresnek, hietlennek tünt föl neki. Két napig élt magánosan s oly rettenetesen kellemetlenül érezte magát. Minden egész más. A harmadik napon mikor éjjel hazafelé készült, borzadozva gondolt lakására, a hol most nagy magányos csöndesség ütött tanyát. Fáradt volt, de a helyett, hogy vágyott volna lepihenni, ugy gondolt hideg ágyára, mint valami koporsóra. Legjobban gyötörte a csönd, a nagy sivár, kietlen csönd. Meg aztán olyan pusztának érezte a hajlékát pedig az assony csak egy-ket apróságot vitt magával, de épen ez a néhány apróság tudta oly kedvesé tenni a hallékot. Tobornak megfájdult a szive. Kérdezgetni kezdte magától, hogy tulajdonképen miért is történt mindez? Rájött, hogy ugy még senki sem szerette mint ez az asszony. És fogja-e még valaha valaki igy szeretni? Vádolni kezdte magát, hogy elüldözte a feleségét. Vajjon mit csinál most ő? Bizonyára könnyezik s a gondolatai ép ugy feléja szállnak most mint az övé ő hozzá.

És Tobor, a büszke Tobor másnap már sietett utána a feleségének, hogy vissza hivja. A mikor megérkezett kastélyába, ledobta magáról az uti ruhát s aztán kocsira ült, hogy áthajtasson a szomszédba. Az ut a Tisza mentén vitt el s Tobor a nádas mellett leszállt s ujra odatelepedett a szomoru füzek alá, hogy egy kissé gondolkozzék. Mit is fog mondani a feleségének? Mivel fog beköszönteni?

Nem tudott semmi okosat kisütni. Hátha elfordult tőle végkép az asszony? Ugy érezte, hogy ezt nem tudná tulélni. Töprengve bámult a pusztaságba s végre is alkonyattájban eszmélt föl. Ekkor eszébe jutott ismét az, hogy kietlen magány a mi reá vár, a lelki szemei előtt pedig megjelent a feleségének mosolygó arca, majd mintha könnyes szemeit látta volna felragyogni. Tobor kikapta a kocsisa kezéből a gyeplőt, a lovak közé vágott és őrült vágtatással hajtott be a szomszédos postára.

Ott a verandán várta a felesége. Tobor látta rajta, hogy ő is mennyit szenvedhetett s e pillanatban megérezte, hogy a ki ennyire szenved, az nagyon szeret. Férj és feleség egy pillanatig némán állottak szemben egymással. Azutan Tobor odalépett az asszonyhoz s csöndesen mondta: Bocsásson meg!

Az asszony nem felelt semmit, de mikor aztán Tobor kézenfogva vezette kocsijához, némán, engedelmesen követte.

Tobor boldogan hozta haza a feleségét, a kiről érezte, hogy az egyetlen teremtés, a ki megérti őt, a ki tudja, hogy e három nap boldogtalanságáért soha sehol sem találhat kárpótlást egyikük sem, csak egymás szivében.

NEMESKÉRY KISS JÓZSEF.

országnak. Minél elöbb teszük meg, annál jobb. Az izgatók csak azon esetben nem fognak célt érni, ha Muraköz papsága is magyar szellemben lesz nevelve.

A gyenge állásfoglalás miatt oly vérszemet kaptak a délszláv-eszmék agitátorai, hogy most horvát irodalmi társulatot is akarnak alapitani Muraközben, mely hivatva volna olcsó horvát könyveket terjeszteni a nép között. Ha ez a moloch beteszi ide a lábát, akkor nem egy könnyen szabadulhatunk meg tőle. Mert tökéje elegendő nagy lesz, hogy existálhasson. Meg aztán bizonyára ezért nyilt meg Varazsdon a muraközi horvát takarékpénztár, melynek célja nemzetiségi akciót kezdeni. Ennek a takarékpénztárnak a föembere Magdic, aki szóval, röpiratokkal hivja fel a muraközi népet, hogy csak a varazsdi takarékpénztárban vegyenek fel pénzt. Persze e mellett a magyar takarékpénztárakat ugy lefesti, mint a nép zsarnokait, tönkretevöit.

Mindezekből nagyon világos, hova fog fejlődni a dolog, ha nem védekezünk a dél-szláv izgatók ellen és ha nem csatoljuk át Muraközt egyházilag is az anyaországhoz.

Ne hallogassuk soká a dolgot! . . .

GAMMA.

HIREK.

— **Az alsólendvai önk. tüzoltó-egylet** zenekara a f. évi augusztus hó 8-án megkezdett tekeverseny befejezése napján folyó hó 11-én délután 3 órától a „Csipkés“-hez cimzett vendéglő kerti helyiségében hangversenyt tart. Belépti dij személyenkint 60 fillér.

— **Kinevezés**. Sztankovics Jánost, a keszthelyi gazd. tanintézet fiatal és képzett tanárát, a földmivelésügyi m. kir. miniszter a debreceni gazd. tanintézet igazgatójává nevezte ki.

— **Tanitóképző jubileuma**. A csáktornyai tanitóképző intézet szept. 6-án ülte meg 25 éves fennállásának emlékünnepét, melyen a vallás- és közoktatásügyi minisztert Csertán Károly, Zalavármegye közszeretetben álló alispánja képviselte. Jelen volt dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő is, ki szabadságidejét megszakitva, gyógyfürdőből utazott egyenesen Csáktornyára, hogy megjelenésével az ünnepség erkölcsi sulyát és szinvonalát a jogosan elvárható mértékig emelje. Megjelentek a volt növendékek közül vagy százötvenen. Csáktornya közönségét, hivatalait, testületeit, valamint vidékről is több testületet és egyesületet küldöttek képviselték.

— **Kisdedóvónő kinevezése**. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minlszter Ember Mária okleveles kisdedóvónőt a drávaegyházi állami kisdedovodához kisdedóvónővé kinevezte.

— **Egyházmegyei hirek**. A szombathelyi egyházmegyében a megyés püspök dr. Császár József székeskáptalani karkáplánt a szabályszerü illetményekkel és a Szombathelyi Ujságnál elfoglalt szerkesztői állásának megtartásával a szombathelyi papneveldében az erkölcstan és lelkipásztorkodás h. tanárává, Rácz József borostyánkői plébánoshelyettest szombathelyi karkáplánná kinevezte; Maitz Ede püspöki leveltárost és szertartót a borostyánkői plebánia vezetésével plebánoshelyettesi minőségben megbizta; Kühár Alajos bellatinci segédlelkészt Felsőlendvára, Osztovics József szepetneki segédlelkészt Bellatinera, Horváth József uj áldozárt Szepetnekre, Illés György uj áldozárt Pörgölinbe disponálta.

— **Halálozás.** Hajas László a „Vademberhez“ cimzett szálloda tulajdonosa életének 51-ik évében hosszas szenvedés után meghalt Varazsdon. Kiterjedt rokonság gyászolja. Béke hamvaira!

— **Kinevezés.** A király Szerdahelyi Kálmán sümegi jásásbirósági albirót enyingi járásbiróvá nevezte ki. — A közoktatásügyi miniszter kinevezte Egry Fanni sátoraljaujhelyi áll. polgári iskolai helyettes tanitónőt a keszthelyi állami polgári leányiskolához.

— **Halálozás**. Schwarcz Bernátné szül. Singer Julia f. évi szept. hó 5-én hosszas szenvedés után más világra szenderült. Temetése f. hó 7-én Alsólendván nagy részvét mellett ment végbe.

— **Áthelyezés**. A vallás és közoktatásügyi miniszter Grész Ernő temesvári áll. tanitóképző-intézeti segédtanárt eddigi minőségében a csáktornyai áll. tanitó-képzőhöz helyezte át.

— **Az inasok iskoláztatása**. A kereskedelemügyi miniszter egy konkrét esetből kifolyólag kimondotta, hogy a tanoncok iskolába járási kötelessége azok életkorától nem függ. Tanoncok iskolai mulasztásáért minden esetben az iparos felelős, még akkor is, ha a felelősséget a tanoncszerződésben a szülőre vagy gyámra háritja át, illetve akkor is, ha a tanonc a szülőjénél vagy gyámjánál lakik.

— **Öngyilkosság**. Nagykanizsán Visztaller Ede 59 éves müvirágkészitő augusztus 26-án délután lakásán az ágy magasabb részére vert szöghöz kötelet erősitett és magát felakasztotta. Mire észrevették, már a beállott halált konstatálták.

— **Öngyilkosság.** Gold Samu 21 éves fiatalember, muraszerdahelyi vendéglős fia, szept. 3-án bérkocsit fogadott, hogy a vasuti állomáshoz hajtasson. Utközben durranás riasztotta meg a kocsist. Visszafordult. Látta, hogy a fiatalember lőtt magára. Megállott. Segitségért kiáltott. De már segiteni nem lehetett. Gold Samu halott volt. Az öngyilkosság okát nem tudják.

— **Keszthelyi „hatosok“**. Pénzesinálót fogtak el Keszthelyen. Az elfogott Lázár József bevalotta, hogy már hosszabb idő óta gyártja a hamis pénzeket. További kutatás folytán egy egész rakás 20 és 10 filléreset találtak, melyeket egy üres telekre dobott; megtalálták az egyforintos gipsz mintát. Az összes minták jók voltak. a hamis pénzek legnagyobb része jól sikerült. — Alig lehet a valóditól megkülömböztetni, de könnyebbek voltak. Feleségének is tudomása volt a dologról s ezért Lázárt nejével együtt átadták az illetékes hatóságnak. Leányukat, aki nemrég jött Budapestről haza, egyelőre szabadon hagyták.

— **Két uj állami gyermekmenhely**. Az ország területén levő állami gyermekmenhelyek száma ismét kettővel gyarapodott. Az uj állami gyermekmenhelyek: a veszprémi és marosvásárhelyi, melyek müködésének megkezdését a belügyminiszter a vármegye közönségéhez érkezett leirata szerint f. é. szeptember hó 1-től f. é. október hó 1-ére halasztotta el.

— **A világ gabona termése,** a földmivelésügyi miniszternek a napokban kiadott jelentése szerint 146 millió métermázsával kisebb a tavalyinál. A tavalyi ugyanis 2970 millió métermázsa volt, mig az idei 2824 millió métermázsa.

— **A korcsmák és a vasárnapi munkaszünet.** Több vármegyei törvényhatóság felirt a kormányhoz és a képviselőházhoz, hogy vasár- és ünnepnapokon az italmérési üzletek zárva tartassanak. A belügyminiszter e feliratokra hivatkozással most körrendeletben értesitette a törvényhatóságokat, hogy az összes italmérési üzleteknek vasár- és ünnepnapokon való köteles zárva tartását elrendelendőnek nem tartja, mert a munkásosztály egyedül csak a vasár- és ünnepnapokat forditbatja pihenésre és szórakozásra s igy az italmérési üzleteknek éppen az étkezés ideje alatt való zárva tartása magával a fogyasztó közönség érdekeivel sem lenne összeegyeztethető. Felhivja a miniszter azonban a törvényhatóságokat, hogy szigoruan ügyeljenek arra, miszerint isteni tiszteletek és körmenetek alkalmával a templomok közelében, illetve a körmenetek elvonulása helyén levő korcsmák és pálinkamérések az isteni tiszteletek és körmenetek alatt zárva tartassanak.

— **A Magyar Festőmüvészet Albuma.** A magyar könyvkiadványok terén, feltünést keltő diszmüvel fog a Pesti Napló olvasóinak karácsonyi ajádékul kedveskedni. Cime: A Magyar Festőmüvészet Albuma, és gyönyörü foglalatja lesz a magyar festőmüvészet remekeinek, Kupeczkytől és Mányokitól kezdve a jelenkorig, mikor Munkácsy Mihály, Székely Bertalan, Lotz Károly, Benczur Gyula és Zichy Mihály vezetésével, hatalmas gárda szolgálja a magyar festőmüvészetet. A magyar irodalomban nem jelent még meg ehhez hasonló nagy koncepcióju diszmü. Ötven nagyszabásu magyar festmény fogja e diszmunkát ékesiteni, müvészi reprodukciókban. E gyönyörü könyvet karácsonyi ajándékul megkapja a „Pesti Napló“ minden állandó előfizetője és dijtalanul megkapja mindama uj előfizetője, aki egész éven át fél vagy negyedévenkint egy havonkint, de megszakitás nélkül fizet elő a „Pesti Napló“-ra. A „Pesti Napló“ előfizetési ára: egy évre 28 kor. Szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, VI., Andrássy-ut 27.

Piaczi gabonaárak.

Buza	19 K.	60 fill.
Rozs	16 K.	— fill.
Árpa	15 K.	— fill.
Zab	14 K.	— fill.
Tengeri . . .	16 K.	— fill.
Burgonya . .	10 K.	— fill.

Hirdetés.

Egy zongora, szalon-butorok és széna eladó Köhidán, Hunyadi tanitónál.

A PESTI NAPLÓ uj karácsonyi ajándéka

A Magyar

Festőmüvəszet Albuma.

Páratlan diszü, külső kiállitásában és belső tartalmában egyedül álló remekmü az, amelyet a „Pesti Napló“ az 1904. év karácsonyára szánt meglepetésül olvasóinak. Eddigi karácsonyi ajándékainak diszes sorozatát folytatja most a „Pesti Napló“, uj és minden eddigi ajándékot messze tulszárnyaló diszmüvel, melynek cime ez lesz:

A Magyar Festőmüvészet Albuma

A magyar festőmüvészet remekeinek gyönyörü foglalatja lesz ez a páratlanul álló diszmunka, amely a magyar festés remekeit fogja felölelni a XVII. század nagy magyar festőitől, Kupeczky-től és Mányoky-tól kezdve egész a jelenkorig, amikor Munkácsy Mihály, Székely Bertalan, Lotz Károly, Benczur Gyula, Madarász Viktor és Zichy Mihály vezetésével hatalmas gárda szolgálja a magyar festőmüvészetet. A magyar irodalomban nincs még olyan mü, amely a magyar festőmüvészetet ilyen gazdagságban mutatja be. Ötven nagyszabásu festményt szemeltünk ki, amelyet mesteri kivitelü

ötven mülapon

mutatunk be a magyar közönségnek. Az ötven mülap nagy része gyönyörü

sok szinnyomásu kép

lesz, olyan, mint amelyek a Vörösmarty-Albumot eseménynyé avatták a magyar könyvpiacon.

Ezenkivül a magyar festőmüvészet történetét a könyvben elsőrendü esztétikusaink érdekes és népszerü előadásban fogják bemutatni. A szöveget számos festménynek a szöveg közé nyomott másolata fogja kisérni, ugy, hogy az ötven többszinnyomásu mülappal együtt A Magyar Festőmüvészet Albuma a leggazdagabb és legdiszesebb tára lesz a magyar festőmüvészetnek. A „Magyar Festőmüvészet Albumát“ meg fogja kapni a Pesti Napló minden előfizetője, aki az év végéig, akár havonta is, de állandóan és megszakitás nélkül előfizető marad. Minden félreértés elkerülése végett azonban meg kell jegyeznünk, hogy azok az uj előfizetők, akik az 1904. évre szóló előfizetésük fejében a Vörösmarty-Albumot megkapták, a Magyar Festőmüvészet Albumára csak ugy tarthatnak igényt, ha egy további egész évre előfizetnek.

A Pesti Napló előfizetési ára egész évre **28 kor.**, félévre **14 kor.**, negyedévre **7 kor.**, egy hóra **2 kor. 40 fill.** Szerkesztősége és kiadóhivatala:

Budapest, VI., Andrássy-ut 27. szám alatt van.

Hirdetések

felvétetnek

jutányos árban

e lap kiadóhivatalában.

Makulatura papir

kapható métermázsánként

20 koronáért

Balkányi Ernő

papírkereskedésében

ALSÓLENDVÁN.

Sok ezer ember egészsége

legja megvédeni a legújabb, szabadalmazott

„Japán" kloset-ülés.

Minden árnyékszékre alkalmazható.

Vízöblítés nélkül!
Teljesen szagtalan!
A legnagyobb tisztaság!
Nem tagyhat be!
Nem dugulhat be!
Légbúzatmentes!

Betegápolási cikkek. Szobaklosettek.
Beteglató kocsik.
Képes árjegyzék kívánatra ingyen.

Guttmann L. kloset-gyár
BUDAPEST, IV., Városház utca 2. szám
(Kossuth Lajos utca sarkán.)

BRÁZAY FÉLE
SÓSBORSZESZ

NAGY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ MELLÉKELVE VAN!

Keil-lakk

legkitűnőbb mázoló-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára
Keil-féle fehér „Glasur" fénymáz 45 kr.
Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 20 kr.
Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

Arnstein Benő (Graner Testvérek utóda) cégnél Alsólendván.

A Franklin-Társulat kiadása.

A

Magyar Remekirók

a magyar irodalom főmüvei

ötödik sorozata most felent meg s így most már 25 kötet került ki a magyar remekíróknak eme leggondosabb és legdiszesebb kiadásából.

A mostani ötödik sorozat különösen érdekes. Ebben jelentek meg Pázmány Péter válogatott munkái is. Ezt a kötetet jeles tudósunk, Fraknói Vilmos oly bevezetéssel látta el, mely Pázmány Péter életét és munkásságát vázolja és méltatja, s egyuttal a XVII. század irodalmáról, az akkori magyar társadalmi- és közviszonyokról érdekes essayt is nyujt.

Ugyancsak ez a sorozat Bajza József három évtizedre menő munkásságának legjavát is beleilleszti a magyar remekirók közé. E kötetet Badics Ferencz válogatta össze és látta el nagybecsü előszóval.

E két köteten kivül megjelent még az V-ik sorozatban Vörösmarty V. kötete, Arany János III. kötete és Szigligeti II. kötete.

A már előbb megjelent négy sorozatban a következő müvek jelentek meg:

Arany János munkái I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte Riedl Frigyes.
Csiky Gergely szinmüvei. Sajtó alá rendezte Vadnay Károly.
Czuczor Gergely költői munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Zoltvány Irén.
Garay János munkái. Sajtó alá rendezte Ferenczi Zoltán.
Kazinczy Ferencz müveiből. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Váczy János.
Kisfaludy Sándor munkái. I. kötet. Sajtó alá rendezte Heinrich Gusztáv.
Kölcsey Ferencz munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Angyal Dávid.
Kossuth Lajos munkáiból. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Kossuth Ferencz.
Kurucz költészet. Sajtó alá rendezte Ernélyi Pál.
Reviczky Gyula összes költeményei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Koroda Pál.
Gróf Széchenyi István munkáiból. I. kötet. Sajtó alá rendezte Berzeviczy Albert.
Szigligeti Ede szinmüvei I. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Bayer József.
Tompa Mihály munkái I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte Levay József.
Vajda János kisebb költeményei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Endrődi Sándor.
Vörösmarty Mihály munkái I., II., III. és IV. kötet. Sajtó alá rendezte Gyulai Pál.

A Magyar Remekirók gyüjteménye tizenegy 5 kötetes sorozatban jelenik meg A teljes 55 kötetes munka ára 220 korona; az ennek kiegészitőjeként megjelent Shakspere összes müvei hat kötetbe kötve ára 30 korona, melyet a Magyar Remekirók vevői 20 korona kedvezményes áron kapnak.

Megrendeléseket elfogad minden könyvkereskedés és a

Franklin-Társulat
magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.
(Budapest IV., Egyetem-u. 4.)

Nyomatott Balkányi Ernő gyorssajtóján, Alsó-Lendván.